

Mari Trommald

Innspill til regjeringens koordineringsgruppe for tilbudet til sårbare barn og unge

Utdanningsforbundet takker for muligheten til å gi innspill til regjeringens koordineringsgruppe for tilbudet til sårbare barn og unge. Dette er et viktig arbeid, som Utdanningsforbundet har vært opptatt av siden starten av denne ekstraordinære situasjonen. Vi representerer lærere, ledere og deler av støttesystemet, og mener de beste forutsetningene for oppfølging og ivaretagelse av barnehagebarn og elever er et sterkt lag rundt barnet, eleven og læreren. Utdanningsforbundet var derfor tidlig ute med å melde sin [bekymring for de sårbare barna](#) etter covid-19-utbruddet. Vi har blant annet publisert [nettsaker](#), laget en [podkast](#) og deltatt i utviklingsarbeid om tematikken.

Vårt inntrykk av regjeringens arbeid med de sårbare barna og elevene er at det har vært prioritert, men at det har manglet tydelige retningslinjer for kommunene, skolene og barnehagene om hvilke barn og unge dette gjelder, og hvordan oppfølgingsarbeidet skal drives. Det er her snakk om kartlegging, bruk av ressurser og kommunalt samarbeid. Ansvaret for hvem som skal få tilbud i barnehage og skole har tilfalt den enkelte kommune (og til en viss grad barnehage, skole og lærer), noe som har skapt variasjon i hvilket tilbud som blir gitt og til hvem. Dette kan ha gitt rom for stigmatisering og usikkerhet blant barnehagebarna og elevene det gjelder, noe som kan ha bidratt til at de har takket nei til tilbudet eller uteblitt.

Samtidig er det flere sårbare barn og unge som nå føler seg sett. En mer digital tilstedeværelse og tettere oppfølging av den enkelte, har gitt flere elever positive opplevelser under denne perioden. Dette er verdt å ta med seg. De elevene som nå opplever å bli sett, trenger tilsynelatende en tettere oppfølging enn de har fått under normale omstendigheter. Dette kan forklares av den nevnte digitale kontakten og tilstedeværelsen, men også av at regjeringens definisjon av hvem som er *sårbar*, har favnet om mange ulike grupper av barn og unge. Hjemmeforhold og tilgang på kompetanse hos den enkelte familie blir mer synlig, den blir kartlagt og vurdert, og kommunen får et tydeligere ansvar for å ivareta utvalgte grupper av barn og unge. Dette er et ansvar kommunen også har fra før, men ved at arbeidet blir så tydelig prioritert fra myndighetenes side, ser vi at det gir resultater. Da er det også viktig at dette arbeidet fortsatt blir prioritert, og at en gjenåpning av skolen ikke innebærer at elevenes behov for å bli sett, fulgt opp og ivaretatt forsvinner.

Med over 180 000 medlemmer fra ulike deler av utdanningssektoren, opplever Utdanningsforbundet det som vanskelig å respondere på henvendelsen fra denne koordineringsgruppen på et generelt grunnlag. Vi har engasjert oss i saken gjennom å høre

fortellinger fra lærere, ledere og støttesystemet, vi har fulgt med på sosiale medier og på regjeringens arbeid og uttalelser, men vi har ikke hentet inn og systematisert kunnskap om de sårbare barna og elevene fra våre medlemmer. Vi mener imidlertid at det er et slikt arbeid som best og mest effektivt vil kunne gi koordineringsgruppen verdifulle innspill om *hvordan gruppen sårbare barn og unge fanges opp og følges opp under pandemien*.

Utdanningsforbundet mener særlig kommunens og fylkeskommunens oppfølging av sårbare elever, bruk av ressurser og tilgang på støtte og veiledning er viktige områder å kartlegge. I slutten av mars ble fylkesmannsembetene stilt krav om rapportering på nettopp situasjonen med å følge opp og ivareta de sårbare barna og elevene. Rapporteringen viser både utfordringer, grad av oppfølging og iverksettelse av nye tiltak på kommunenivå. En slik konkret innrapportering gir en god oversikt, men gir også grunnlag for videre fordypning inn i de gode eksemplene. En jevnlig rapportering av denne typen vil gi god informasjon om utviklingen i de enkelte embetene, og myndighetene vil kunne gi mer konkret veiledning og retningslinjer i det videre arbeidet med oppfølgingen av de sårbare barna og elevene.

Utdanningsforbundet synes som sagt det er vanskelig å gi svar på de spørsmålene koordineringsgruppen stiller gjennom sin henvendelse, men vi vil forsøksvis si noe om endringer i tjenester knyttet til vår organisasjon, og hvordan dette kan påvirke sårbare barn, unge og familier. Vi vil samtidig minne om at dette er betraktninger som springer ut fra en begrenset tilgang på informasjon.

- **Begrensninger i barnehage- og skoletilbud.** Tilbud gis til barn og unge med særskilte omsorgsbehov og til barn og unge av foresatte med kritiske samfunnsfunksjoner. Det skal imidlertid gjøres individuelle vurderinger fremfor vurderinger på gruppenivå. Dette gir rom for variasjoner mellom barnehager/skoler og mellom kommuner i hvilke barn og unge som får tilbud og hva dette tilbudet innebærer. Det er også forskjeller i hvilken kapasitet den enkelte barnehage og skole har, både med hensyn til areal og bemanning.

For spesifikke retningslinjer, gjerne på gruppenivå, vil imidlertid også kunne virke mot sin hensikt, ved at det kan begrense muligheten kommunen og barnehagen/skolen har til å tilby plass.

Regjeringen har ved sin prioritering av en uensartet gruppe som de sårbare barna og elevene er, lagt til rette for en større åpenhet både for barn og foreldre i sårbare familier, noe man kan tenke seg senker terskelen for å ta kontakt med barnehage, skole og kommune. Dette vil være en viktig del av kartleggingen av situasjonen, samtidig som det kan virke preventivt. Gjennom dialog med foreldre og barn vil man lettere kunne finne de gode løsningene for deres situasjon.

- **Begrensninger i tilbud fra PP-tjenesten.** Flere av oppgavene til tjenesten forskyves, i hovedsak oppgaver knyttet til sakkyndige vurderinger, som krever at PP-rådgiveren må ha en fysisk nærhet til barnet/eleven. Dette gir imidlertid rom for å kunne bruke PP-tjenesten på andre måter, fortsatt innenfor lovpålagt mandat. Flere kommuner har opprettet beredskapsteam med utgangspunkt i PP-tjenesten, slik at PP-rådgiverne blir brukt til å gi støtte og veiledning til lærere under forberedelse til og gjennomføring av fjernundervisning. Det er likevel ingen retningslinjer eller pålegg fra myndighetene om hvordan kommunene nå kan omdisponere sine ressurser, derfor må man tenke seg at det finnes store variasjoner mellom kommunene i hvordan og i hvilken grad de gjør nettopp dette.

- **Begrensninger i tilbud fra Statped.** Veiledning ved fysisk besøk erstattes med dialog ved hjelp av digitale verktøy. Er man innvilget tjenester fra Statped, vil Statped jobbe for å finne løsninger på hvordan tjenesten kan gjennomføres på best mulig måte. Statped har utvidet og styrket sine digitale tjenester i perioden.

Med vennlig hilsen

Milena Adam
Seksjonsleder

Guro Hovde
Seniorrådgiver